

Alg. 628

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej nad wnioskiem posła Szajera w sprawie zaprowadzenia przymusu ubezpieczenia od ognia.

Wysoki Sejmie!

We wniosku swoim domaga się poseł Szajer, aby Wysoki Sejm z łona swego wybrał Komisję specjalnie asekuracyjną i polecił Wydziałowi krajowemu wypracowanie w porozumieniu z tą Komisją ustawy o powszechnej przymusowej asekuracji.

Sprawa przymusowego obowiązku zabezpieczenia od ognia poruszona została na tej sesji zeszłego roku wnioskiem posła Bojki i na podstawie sprawozdania Komisji administracyjnej z 31. października 1904 Ls. 1.863 powziął Wysoki Sejm na dniu 12. listopada 1904 uchwałę wzywającą c. k. Rząd ponownie, aby jak najspieszniej umożliwił ustawodawstwu krajowemu zaprowadzenie przymusu asekuracji budynków od ognia wedle potrzeb kraju.

Na zakomunikowaną przez Marszałka krajowego c. k. Rządowi tę uchwałę oznajmił tenże c. k. Rząd, że jeszcze w roku 1897 w XIII. sesji obrad Izby posłów Rady państwa wniósł w sprawie ubezpieczenia budynków od ognia projekt jako przedłożenie rządowe; w projekcie tym w rozdziale III. zawarte było postanowienie, że przymus ubezpieczenia nieruchomości od ognia może być wprowadzony drogą ustawodawstwa krajowego. Projekt ten atoli wskutek zamknięcia sesji nie przyszedł pod obrady. Od tego czasu nie widział Rząd powodu wnosić ponownie tego projektu ustawy a to z uwagi na obecne stosunki i postępy nowego ustawodawstwa zagranicznego, wobec których należałoby dążyć do przeprowadzenia ustawowego uregulowania wszystkich gałęzi prywatnego ubezpieczenia tak pod względem publiczno-prawnym jak i prawnie prywatnym. Stosunki publiczno-prawne ma uregulować projekt ustawy o zakładach ubezpieczeń, stosunki zaś prywatno-prawne projekt ustawy o kontrakcie ubezpieczenia.

Wedle tej odpowiedzi c. k. Rządu prace kodyfikacyjne w powyższych kierunkach są w pełnym toku i zostaną prawdopodobnie wkrótce udzielone znawcom do zaopiniowania, a gdy projekty te uregulować mają także ubezpieczenie od ognia, przeto sprawa zaprowadzenia przymusu asekuracyjnego będzie mogła być wzięta pod rozwagę dopiero po wypracowaniu owych dwóch projektów ustaw.

Zarazem zwraca c. k. Rząd uwagę, że życzenie zaprowadzenia przymusu asekuracyjnego objawia się tylko sporadycznie i to właśnie w tych krajach, w których mało korzysta się z ubezpieczenia dobrowolnego, przyczem zaznacza, że w tej sprawie nie należy pomijać poważnych względów, które przemawiają przeciw zaprowadzeniu przymusu. Przyczyny zaniedbania ubezpieczenia bowiem nie tyle należy szukać w obojętności właścicieli jak raczej w ich ciężkich stosunkach gospodarczych, wobec których premia asekuracyjna, z powodu większego niebezpieczeństwa dotyczących zabudowań zazwyczaj wyższa, daje się odczuwać jako wielki ciężar. Premia ta w razie wprowadzenia przymusu ubezpieczenia w stosunku do niebezpieczeństwa ognia musiała być wyższą lub niższą, zdaniem c. k. Rządu byłoby więc błędną nadzieją, spodziewać się znacznego obniżenia premii w razie przymusu ubezpieczenia. C. k. Rząd

jest zdania, że takie zniżenie mogłoby nastąpić jedynie przez finansową pomoc z funduszów krajowych.

Wobec takiego, jak tu wyżej przedstawiono, stanowiska c. k. Rządu w tej sprawie i wobec znanych stosunków parlamentarnych utrudniających a nawet uniemożliwiających wszelką pracę na polu ekonomicznem, a zwłaszcza wobec przyznania c. k. Rządu, że prace kodyfikacyjne będące w toku objąć mają wszystkie gałęzie ubezpieczenia i że dopiero i to prawdopodobnie mają być udzielone znawcom, nie można się ludzi i przyjąć trzeba, iż zawisła od dokonania tych prac ustawodawczych sprawa wprowadzenia w naszym kraju przymusu ubezpieczenia od ognia odroczonej została na odległą metę i że ponawiane do c. k. Rządu wezwania Wysokiego Sejmu, aby tę sprawę przyspieszono, nie mogą mieć skutku.

W zeszłorocznem sprawozdaniu zaznaczyła Komisya administracyjna, że do informowania się o podjętych w tej sprawie czynnościach Rządu i czuwania nad tem, Koło polskie we Wiedniu wybrało osobną Komisję, w obecnem więc stadyum sprawy zadowolić się należy tylko tem uspokojeniem, że Reprezentacya nasza we Wiedniu i nadal nie będzie spuszczać z oka tej ważnej dla kraju sprawy i popierać ją będzie po myśli życzeń Wysokiego Sejmu zawartych w ponawianych wezwaniach do c. k. Rządu.

Ażeby zaś zaradzić skutkom niedostatecznego ubezpieczenia się od ognia, zanim sprawa przymusu ubezpieczenia ustawodawczo załatwioną zostanie, należy obmyśleć środki już teraz.

Środki te mogą być dwojakiego rodzaju. Po pierwsze należy tę ludność wiejską, która czy to przez niezrozumienie rzeczy, czy to przez niedbalstwo nie ubezpiecza swych budynków, skłonić do tego przez pouczenie o doniosłości ubezpieczenia od ognia i zachętę do tego za pośrednictwem organów Wydziałów powiatowych, które z tą ludnością bezpośrednio mają styczność.

Powtórne krajowe Towarzystwa ubezpieczeń mogłyby tu wiele zdziałać, gdyby zechciały wysyłać podróźnych agentów po wsiach i docierających aż do chat włościańskich. Przez to zbliżenie się do włościan nietylko potrzeba ubezpieczenia się od ognia zyskałaby nowych zwolenników wśród ludności wiejskiej, ale z czasem dałoby się wyrugować ze wsi obce Towarzystwa ubezpieczeń które przez agentów rozwijają czynność wśród naszych włościan, nie raz ich wyzyskują, a w każdym razie sporo grosza z kraju wybierają.

Nie można także pominąć tego, że uchwalone w Komisji administracyjnej i Wysokiej Izbie do uchwały przedłożone wnioski dla ułatwienia ogniotrwałego krycia dachów i projekty nowych ustaw budowlanych w najbliższej przyszłości powinny zmniejszyć znacznie niebezpieczeństwo od pożarów na wsi i o tyle poprawić stosunki, że krajowe Towarzystwa ubezpieczeń, które z obawy łatwości rozszerzenia się pożaru na wsi i olbrzymich szkód grożących niechętnie przyjmują ubezpieczenia zagród wiejskich i czynić to mogą przy użyciu wyższej taryfy — w przyszłości ubezpieczenia przyjmować będą chętniej i zniżyć będą mogły taryfę dla tego rodzaju ubezpieczeń.

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby starał się za pośrednictwem Wydziałów powiatowych pouczyć ludność wiejską o konieczności i dobrodziejstwie ubezpieczenia budynków, a skutkach zaniedbania tego ubezpieczenia.

Przewodniczący:
Jan Szeptycki.

Sprawozdawca:
Tarnawski.